

Posar fi a l'espòli econòmic, missatge comú de les opcions nacionalistes d'esquerra

L'esquerra nacionalista va de concert

ERC, PSM i UPV posaran un fort accent econòmic en el seu missatge per a les pròximes eleccions generals. El concert econòmic amb l'estat és la reivindicació comuna de les tres forces. ERC és la que té més possibilitats d'aconseguir representació, però les altres dues tampoc no ho descarten.

6 JUNY

Amb vista al 6 de juny, Esquerra Republicana de Catalunya, la Unitat del Poble Valencià i la coalició Nacionalistes de les Illes Balears (PSM i

panya electoral feta. El míting de cloenda de la campanya, celebrat al Parc de la Ciutadella amb l'assistència de milers de persones, va servir per donar la sortida a la cursa cap al Congrés dels Diputats (vegeu requadre a la pàgina següent).

El primer objectiu d'ERC en aquestes

cinc diputats i opció a dos senadors, unes expectatives evidentment força optimistes.

El cartell de presentació d'ERC està encapçalat, a Barcelona, per Pilar Rahola, seguida de Carles Bonet i Joan Ridaó. El diputat Josep Maria Reguant, l'alcalde de

ENE) han coincidit en una cosa: plantejar la reivindicació del concert econòmic amb l'estat per al finançament de les respectives autonomies com un dels eixos de la campanya electoral. La denúncia de l'espòli fiscal, el dèficit de la balança fiscal i la necessitat que cadascú recapti i gestioni els seus impostos, seran els arguments amb què les diferents formacions polítiques nacionalistes i progressistes dels Països Catalans intentaran ampliar la seva franja de votants. Les expectatives són diverses en cada cas.

ERC: RECUPERAR LA VEU A MADRID

La convocatòria anticipada d'eleccions no ha anat malament a ERC. El partit republicà es trobava ja a la recta final de la seva campanya "Els nostres impostos a Catalunya" i feia pocs dies que havia presentat les seves candidatures, amb el fitxatge destacat de Pilar Rahola com a independent encapçalant la llista per Barcelona. Amb el 6 de juny a la porta, la campanya d'ERC pel concert econòmic, amb un miler d'actes celebrats, ha servit als republicans per tenir pre-cam-

Pilar Rahola encapçalant com a independent la llista per Barcelona d'ERC al Congrés.

C. PUÉRTOLAS

eleccions és recuperar la representació institucional a les cambres espanyoles, després de dues legislatures d'absència. Totes les enquestes publicades fins ara indiquen com a factible aquesta possibilitat. L'enquesta que encarregà el mateix partit situa les expectatives entre tres i

la Granadella, Josep Lluís Olivé, i Jaume Renyé són els caps de fila de Girona, Lleida i Tarragona respectivament. Pel que fa al Senat, Rut Carandell és la candidata per Barcelona, Albert Bertrana per Girona, Xavier Vega per Tarragona i Miquel Pueyo per Lleida.

ERC, en aquestes eleccions legislatives, també es presenta a les Illes Balears, amb Tomeu Mestre pel Congrés i Joan Mir pel Senat. La llista del Congrés la tanca simbòlicament el cantautor Biel Majoral. Les expectatives electorals dels republicans mallorquins són encara una incògnita, però la seva campanya en favor del concert econòmic els ha reportat un increment de la influència en diferents sectors socials.

El missatge d'ERC en aquestes eleccions, segons ha explicat el portaveu del partit, Joan Ridaó, serà triple. Un primer bloc, l'integrarà el discurs sobre finançament, amb la reivindicació del concert econòmic com a eix central, però també "amb propostes concretes per afrontar la crisi mentre no es millori l'actual sistema de finançament". El segon bloc és el que ERC anomena el "bloc de

El concert pel concert

Hi havia milers de persones. Com en tot acte multitudinari, la guerra de xifres és l'habitual. Des de les 10.000 persones que hi va veure la Guàrdia Urbana, fins a les 50.000 que va donar ERC. En tot cas, a les onze del matí, l'avinguda dels Til·lers del Parc de la Ciutadella, al costat del Parlament de Catalunya, ja era plena. Gent de totes les edats i condicions, amb preponderància de joves, esperava impacient el discurs d'Àngel Colom. "¡Colom parla, que aquí fa calda!", cridaven sota el sol. Havien vingut de diferents comarques del Principat, i alguns, menys, del País Valencià i de les Illes, per cloure la campanya d'ERC "Els nostres impostos, a Catalunya".

Abans de Colom, Jordi Sánchez, dirigent de la Crida a la Solidaritat, es dirigí als assistents en nom de les entitats cíviques que donaven suport a l'acte. A continuació, el secretari general d'ERC, després de convidar el públic a fer un minut de silenci per Bòsnia, inicià la seva intervenció demanant al president Pujol que es pronunciï sobre la proposta del concert econòmic abans del 6 de juny. Interromput diverses vegades pels crits de "Colom president, Catalunya independent", el dirigent republicà va rebutjar la fórmula de la cessió del 15% de l'IRPF i va reclamar la creació d'una mesa de forces polítiques pel concert econòmic i l'inici de la reforma de l'estatut per fer-lo possible. Els avantatges del concert econòmic que va assenyalar Colom, van ser essencialment la millora de la situació de la pagesia, la millora de les condicions de vida dels treballadors i el reequilibri territorial.

En un to menys polític, Colom va demanar també als catalans "superar la moral de derrota" que segons ell impedeix que Catalunya tingui majors cotes de sobirania. Per Colom, si els catalans recuperen la seva "autoestima", Madrid "no tindrà més remei" que acceptar les reivindicacions catalanes. "No som ni més bons ni més dolents que ells, simplement no som espanyols". En el seu discurs, també va voler refermar el caràcter independentista i d'esquerra d'ERC. Sobre l'estratègia independentista, reivindicant Macià, Colom va assegurar que la seva formació aniria amb "fermesa" a Madrid i amb una "proposta clara". En aquest sentit va criticar l'estratègia de CiU, que va definir com l'estratègia "d'ajupir el cap", assegurant que Catalunya "hi perd

sempre". Respecte a l'estratègia progressista, Colom va fer un clar posicionament d'ERC com a partit d'esquerres. "El nostre lloc és a l'esquerra, al costat de la majoria que reclama igualtat i justícia social". En aquest àmbit, va fer una doble crida, als treballadors i a les classes mitjanes catalanes, a incorporar-se al projecte republicà per convertir ERC en "un nou pal de paller".

Després del discurs de Colom, tots els caps de llista d'ERC pel Congrés i el se-

la pedagogia", en el qual es transmetrà als electors la necessitat que a Madrid hi hagi un grup polític que "expliqui" què és Catalunya i "prepari la ruptura". El tercer bloc del missatge d'ERC consistirà en un conjunt de propostes encaminades a transmetre la necessitat d'una renovació generacional de la política, d'una regeneració de l'activitat parlamentària, amb la finalitat de posar fi a la corrupció.

El programa electoral dels republicans, que va a càrrec del diputat Jordi Portabella, encara no està perfilat, però recollirà aquest triple missatge econòmic, inde-

Milers de persones van anar al Parc de la Ciutadella.

C. PUÉRTOLAS

nat van pujar a l'escenari. En nom d'ells va parlar Pilar Rahola, que va explicar el missatge d'ERC a Madrid. Rahola va recordar: "a nosaltres no ens interessa governar Espanya", en referència a CiU, i va situar com a tasques principals dels candidats republicans, entre d'altres, recuperar "la dignitat" dels catalans, barallar-se amb "tots els Rodríguez Ibarra que calgui", explicar el projecte independentista i defensar els interessos dels ciutadans del Principat, les Illes i el País Valencià. La candidata independent es va acomiadar recordant que ERC no va a Madrid "a pidolar un espai perquè ens deixin construir Espanya, sinó que hi anem a construir Catalunya".

Després dels parlaments, començà la festa. Lluís Llach va posar la seva nota melòdica, amb un repertori de les seves cançons més reivindicatives, i Sangtraït hi va posar el rock.

pendentista, i de regeneració de la política. Aquest programa tindrà una continuïtat amb el que els republicans van presentar a les autonòmiques perquè volen deixar clar que "el projecte és el mateix" i estarà dividit en dues parts. La primera inclourà un conjunt d'"idees força", les ja exposades, i la segona, exposarà un grup de propostes "que poden ser desenvolupades en l'actual marc legal", destinades a traspasar a Catalunya el màxim de poders i a recuperar les competències exclusives que assenyala d'Estatut i que "en els últims anys han quedat retallades per lleis estatals". Segons els republicans, "no és un programa d'àmbit estatal, sinó d'àmbit de nació catalana, amb propostes d'actuació a Madrid, però destinades a Catalunya". Els eslògans de la campanya, que es faran públics aquesta setmana, recolliran la referència econòmica dels impostos, però també aniran en la direcció de la voluntat d'ERC de presentar-se com "la representació genuïnament catalana a Madrid", i de distanciar-se del PSC i de CiU.

P. M.

La tasca que ERC pot fer al Congrés dels Diputats centrarà també bona part de la campanya. Per contrarrestar la campanya de vot útil dels partits majoritaris, els republicans ja han dissenyat quins seran els eixos de la seva acció parlamentària. Pilar Rahola ha assenyalat que aquesta acció tindrà una orientació general, "prioritzar els interessos nacionals i socials de Catalunya", i dos objectius immediats: "obrir totes les vies parlamentàries i polítiques per obtenir el concert econòmic, i preparar psicològicament l'entorn d'opinió espanyol pel que fa al fet nacional català". Rahola també assenyalava com a tasques bàsiques la defensa dels interessos dels ciutadans de les Illes i el País Valencià i recuperar l'"orgull de la catalanitat".

UPV: RENOVAR LA IMATGE

La decisió de Felipe González de convocar eleccions generals tampoc no ha agafat per sorpresa la direcció d'Unitat del Poble Valencià. Segons Pere Mayor, candidat al Congrés per València i secretari general de la formació nacionalista valenciana, els caps de llista ja estaven designats des de fa mesos. Ximo Llorca, per Alacant, i Toni Porcar, per Castelló, al costat d'ell mateix per València formen el cartell de presentació de la UPV. Els nacionalistes confien a traure en aquests comicis almenys un diputat. Les hores baixes del PSPV-PSOE, segons els darrers sondejos, poden desviar cap a UPV part del vot nacionalista que, per por del triomf de la dreta, optava pels socialistes. Segons xifres d'UPV, en les eleccions autonòmiques i municipals del maig de 1991, dels 75.000 vots que van traure, un terç provenia del vot cansat de la política del PSOE i un altre terç de la gent jove que va votar per primera vegada. Per la direcció d'UPV, aquest fet significa que el seu missatge ha traspassat les fronteres de l'electorat de l'esquerra tradicional i s'ha obert a un sector més ampli.

La direcció del partit, conscient de la puja que el vot juvenil pot donar-li ara, ha optat per la configuració d'una campanya innovadora amb la difusió d'un vídeo i uns cartells electorals molt insinuants. En les imatges de la cinta, la plasmació d'una mà esprement una taronja per omplir de suc un got amb el nom d'Espanya, mentre que el del costat, amb el nom del País Valencià, queda semibuit vol evidenciar la dependència econòmica respecte a l'administració es-

Pere Mayor, cap de llista de la UPV, i dalt, una imatge del vídeo del partit.

RAFA GIL

panyola. La difusió de la cinta es farà mitjançant la venda al públic i l'emissió en els espais gratuïts en les televisions. Altres continguts que hi apareixen fan referència a la situació del medi ambient, als efectes que tenen els incendis forestals, a la crisi turística i a la situació greu que pateixen el camp i la indústria valenciana. Per la UPV, la política industrial de la Generalitat ha estat un malbaratament d'idees: "La nostra indústria —diuen— no és la Ford, ni la IBM, sinó la petita i mitjana empresa".

A més del vídeo, els nacionalistes han copiat la idea de l'espot publicitari de la companyia italiana Benetton, en el qual

el propietari de la firma surt despulat. En la publicitat de la UPV, utilitzada ja en la commemoració del 25 d'Abril, els nacionalistes han optat per una il·lustració consistent en la fotografia de quatre joves completament nus, tapant-se amb les mans, sota el lema "Depèn de tu que no ens deixen sense res". El fet que el seu missatge vaja dirigit fonamentalment a la gent jove explica l'intent de trencar motlles respecte a l'estructura tradicional de les campanyes polítiques i la recerca d'un caràcter més alegre i desimbolt que el de la resta de formacions valencianes.

Els punts principals en què la UPV pensa basar la seua estratègia electoral seran la situació econòmica que travessa el País Valencià; l'estat de corrupció generalitzat en què es mouen els partits majoritaris, especialment el PSOE i el PP; i l'exigència de la firma de concerts econòmics entre el govern espanyol i la Generalitat valenciana per a incrementar els recursos propis. Segons la formació nacionalista, de les 71.500 pessetes per habitant que paguen els valencians a l'estat cada any, només 50.000 retornen com a transferències al govern autonòmic. L'executiva del partit criticarà també al Consell valencià per no assumir tot el marc competencial establert en l'Estatut d'autonomia.

Sobre el recurs al vot útil, utilitzat molt sovint pels partits estatals, la UPV demanarà el suport de tot l'espectre nacionalista del País Valencià, perquè són "la força que més ha lluitat per fer un país". Segons ells, el nacionalisme valencià ha de donar un colp sobre la taula i passar de la reivindicació cultural a l'exigència política. La UPV pensa dirigir el seu

A l'esquerra, Sebastià Serra, cap de llista del PSM-ENE al Congrés. A la dreta, Tomeu Mestre, cap de llista d'ERC-Balears, amb Àngel Colom.

JOAN CELIA

missatge a aquells "que amb la seua quota cultural pensen que han cobert el seu paper. D'aquesta manera, maten la consciència nacional".

Quant a la corrupció, la UPV està disposada a entrar a fons en el debat. Al llarg de la campanya electoral, la formació nacionalista pensa exigir responsabilitats tant al PSOE (pels casos "Juan Guerra" o "Filesa") com al PP per la seua implicació en el "cas Naseiro", en el qual la UPV es va presentar com a acusació popular. Pel secretari general del partit, Pere Mayor, el PP "no té les mans netes i no pot fer cinisme i presentar-se com a baluard de l'ètica i senyera contra la corrupció". En política internacional, UPV tocarà de passada l'eixida de l'estat espanyol de l'OTAN i defensarà amb un sí crític els acords de Maastricht, "peça fonamental per a la construcció de l'Europa dels pobles".

La configuració de les llistes de la UPV no ha estat presidida per l'acarnissada lluita que han viscut altres partits valencians. Malgrat aquesta normalitat, entre els nacionalistes valencians es respira un clima de tensió interna arrossegat des del cinquè congrés, tingut al maig de 1992. En aquella ocasió va quedar patent el distanciament existent entre la direcció nacional del partit i el sector crític, autoanomenat Esquerra i País, arrelat en l'agrupació de València ciutat i liderat per Vicent Álvarez, cap de llista en aquesta ciutat en les passades eleccions municipals. La diferència de sensibilitats dins la UPV, que no de projectes polítics, ha comportat que ara cap membre del corrent crític Esquerra i País figure com a candidat al Congrés. Tot i que la direcció del partit va oferir a Vicent Álvarez

formar part de la candidatura d'UPV per València, el líder dels crítics va rebutjar l'oferta.

PSM: ESPERANT LA CONSOLIDACIÓ

Exceptuant la candidatura d'ERC, abans esmentada, a les Balears els partits nacionalistes i d'esquerra es presenten a aquestes eleccions generals sota la denominació comuna de PSM-ENE-Nacionalistes de les Illes Balears, una coalició que agrupa el Partit Socialista de Mallorca, el Partit Socialista de Menorca i l'Entesa Nacionalista i Ecologista d'Eivissa i Formentera.

El PSM-ENE ha entès aquestes eleccions com les de la definitiva consolidació del seu missatge polític. L'objectiu és aconseguir un diputat, o si de cas, obtenir una quantitat de vots suficients per garantir una presència superior a l'actual en les institucions autonòmiques d'aquí a dos anys. Això implica superar àmpliament els quasi 9.000 vots de les eleccions generals de 1989 i acostar-se, igualar o superar els 28.000 aconseguits a les autonòmiques.

Per assolir l'objectiu fixat, el PSM-ENE-Nacionalistes de les Illes Balears han decidit jugar fort en aquesta campanya. Com les formacions similars del Principat i del País Valencià, el missatge econòmic centrarà el seu discurs: la denúncia de l'espoli fiscal i de l'absència d'inversions per part de l'estat. El PSM-ENE demana en el seu programa el concert econòmic per a les Illes Balears i Pitiuses com a tema estrella de la campanya. Per tot Mallorca ja hi ha un parell de centenars de tanques publicitàries de

la campanya contra l'espoli fiscal. Amb aquesta campanya pretenen captar nous sectors de votants.

D'altra banda, seguint amb la línia de jugar fort, el PSM-ENE s'ha decidit a posar com a capdavanters de les llistes els seus pesos pesants. Sebastià Serra és el primer de la llista del Congrés i Pere Sampol, actual portaveu parlamentari, encapçala la del Senat per Mallorca. Completen les llistes membres del PSM-Menorca i d'ENE.

Les expectatives electorals de la coalició són una incògnita. Tot indica que ampliaran el suport que obtingueren en les generals de 1989, però no se sap fins a quin punt. Si bé tots els portaveus del partit diuen que és possible aconseguir el diputat, reconeixen que és molt difícil. Per aconseguir-ho, haurien d'obtenir uns trenta mil vots o més. Això significaria que el PSM-ENE hauria de quadruplicar quasi els vots obtinguts en les generals anteriors. El partit pensa, però, que la referència bona no són les anteriors generals sinó els 28 mil vots de les autonòmiques. Confien que amb els candidats i la forta campanya puguin arrossegat quasi tot el vot nacionalista, més una part del vot centrista autonomista i així fer el mínim per treure un escó. En cas de no aconseguir-ho, el PSM-ENE intentarà quedar com la tercera o quarta força política de les Balears. És a dir, superar clarament Els Verds i Esquerra Unida i lluitar pel tercer lloc probablement amb la Unió Mallorquina de Maria Antònia Munar.

**Vicent Lafora
Pere Martí
Miquel Payeras**